

Neden Bazı İnsanların Gamzesi Var?

Tuba Sarıgül

Gamzeler birçok insan tarafından güzel ve sevimli bir yüzün simgesi olarak kabul edilir. Çukura benzeyen bu yapılar yanaklarda ve çenede bulunabiliyor. Yanaklardaki gamzeler özellikle gülümsediğimiz zaman ortaya çıkarken, çenedeki gamzelerin görünmesi yüz hareketlerine bağlı değil. Çenedeki ve yanaklardaki gamzelerin oluşma nedenleri ise birbirinden farklı.

Yüzde bulunan kaslar mimiklerin ve yüz ifadelerinin oluşmasını sağlar. Zygomaticus major kası gülümseme sırasında ağız kenarlarının yanlara ve yukarı doğru çekilmesinden sorumludur. Yanaklardaki gamzelerin oluşma nedeninin bu kasla ilişkili olduğu düşünülüyor. Bazı araştırmalar gamzesi olan kişilerde zygomaticus major kasının ikili bir yapıya sahip olduğunu gösteriyor. Kas yapısı böyle olan kişilerde zygomaticus major kası bağlı olduğu elmacık kemiğinden tek bir yapı halinde çıkıyor. Daha sonra ikiye ayrılıyor ve ağız kenarına bağlanıyor. Araştırmalar gamzesi olan kişilerde ikili

zygomaticus major kasının alt taraftaki demetinin yanak derisinin dermis tabakasına bağlı olduğunu gösteriyor.

Diğer bir görüşe göre gamzelerin ortaya çıkma nedeni zygomaticus major kasının, gamzeli olmayan kişilerdekine göre daha kısa olması. Bu durumun embriyonun gelişme döneminde kas dokularının oluşumu sırasındaki bir problemden kaynaklandığı düşünülüyor.

Çenedeki gamzeler ise embriyonun gelişim döneminde çene kemiğinin ve çene etrafındaki kasların sağ ve sol bölümlerinin düzgün şekilde birleşmemesinden kaynaklanıyor.

Gamzesi olan kişilerin çocuklarının da gamzeli olma olasılığı yüksek. Bu nedenle gamzenin genetik bir özellik olduğu düşünülüyor. Ancak bu özelliğin ortaya çıkmasının tek bir gen tarafından kontrol edilip edilmediği tam olarak bilinmiyor.

Örneğin 558 kişiyle yapılan bir araştırmada hastaların %68'i böyle bir etkinin sözü konusu olduğunu söylüyor.

Hava koşulları geniş kapsamlı bir kavram ve hava koşullarının eklem ağrıları üzerindeki etkileri incelenirken sıcaklık, nem, hava basıncı gibi farklı faktörlerin dikkate alınması gerekiyor. Yapılan araştırmalar bu faktörlerden özellikle hava basıncının eklem ağrılarını tetikleyebileceğini

gösteriyor. Çünkü hava basıncı eklemlerin şeklini etkileyebiliyor. Eklem sıvısının eklem içinde oluşturduğu basınç normalde atmosfer basıncından düşüktür. Bu nedenle hava basıncındaki değişimler eklemlerin fiziksel yapısını değiştirebilir.

Sonuçları *The American Journal of Medicine* dergisinde yayımlanan araştırmada, hava basıncındaki artışın eklem iltihabı hastalarının ağrıların şiddetini artırdığı

belirlendi. Aynı araştırma ortam sıcaklığındaki azalmanın da ağrı şiddetini artırdığını gösteriyor. Sıcaklığın ağrıları üzerindeki etkisinin, eklem sıvısının yoğunluğunu değiştirmesiyle ilişkili olduğu düşünülüyor. Farklı bir araştırmada ise havadaki nem oranındaki artışın özellikle soğuk havalarda eklemlerdeki ağrıyı ve sertliği artırdığı belirlendi.

Ancak şu ana kadar yapılan araştırmalarda hava koşulları

ile eklem ağrıları arasında tutarlı bir ilişki kurulabilmiş değil. Çünkü örneğin hava basıncındaki azalmanın eklem ağrılarını artırdığını gösteren araştırmalar da var. Sonuçlar arasındaki uyumsuzluğun nedeni eklemlerdeki ağrıların farklı sebeplerden kaynaklanabilmesi ve hava koşullarını belirleyen faktörlerin eklemler üzerinde birbirine zıt etkileri olması olabilir.

McAlindon, T. ve ark., "Changes in Barometric Pressure and Ambient Temperature Influence Osteoarthritis Pain", *The American Journal of Medicine*, Cilt 120, Sayı 5, s. 429-434, 2007.